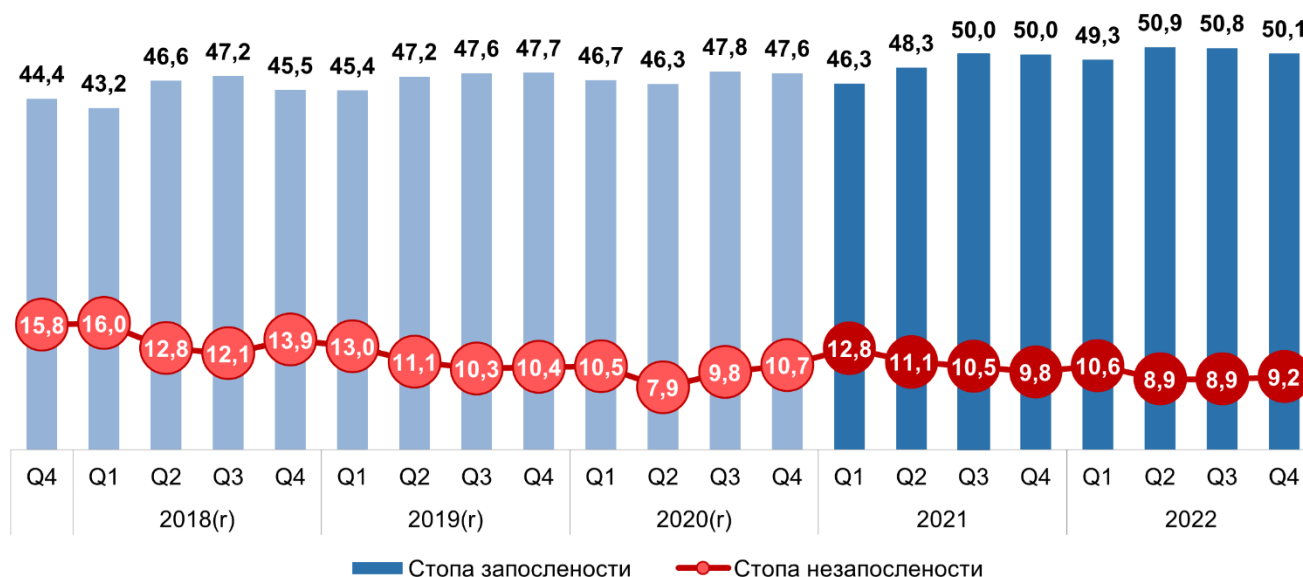

Анкета о радној снази, IV квартал 2022.

У четвртом кварталу 2022. године број запослених износио је 2 888 700, а број незапослених 291 100. Стопа запослености за дати период износи 50,1%, а стопа незапослености 9,2%.

Граф. 1. Стопе запослености/незапослености, популација узраста 15 и више година, 2017–2022. (%)

(r) – ревидирани подаци.

Поређење са истим кварталом претходне године

Према подацима Анкете о радној снази, у четвртом кварталу 2022, у односу на четврти квартал 2021. године, стопа незапослености је мања за 0,6 процентних поена (п. п.), а стопа запослености је незнатно повећана, за 0,1 п. п.

У четвртом кварталу 2022. у поређењу са четвртим кварталом 2021. године, укупно становништво узраста 15 и више година смањено је за 68 500, при чему је становништво ван радне снаге смањено за 14 200 а контингент активног становништва мањи је за 54 300. На међугодишњем нивоу дошло је до пада броја запослених (за 28 700) и незапослених (за 25 600).

У оквиру укупне запослености дошло је до смањења неформалне запослености, док је формална запосленост остала скоро непромењена. Укупан број неформално запослених за годину дана је смањен за 29 100, при чему је број неформално запослених у пољопривреди мањи за 16 600, а ван пољопривреде за 12 500. На међугодишњем нивоу број формално запослених у пољопривреди је смањен за 8 500, док је број формално запослених ван пољопривреде повећан за 8 900.

Стопа укупне неформалне запослености у четвртом кварталу 2022. године износила је 12,8% и, у односу на четврти квартал 2021. године, мања је за 0,9 п. п. Стопа неформалне запослености ван пољопривреде износила је 6,5%, док је иста стопа у пољопривреди износила 50,1%, и, у поређењу са истим периодом претходне године, обе стопе су смањене (за 0,5 п. п. односно 0,9 п. п. респективно).

У поређењу са четвртим кварталом 2021. године стопа запослености у мушкој популацији смањена је за 0,8 п. п. и у четвртом кварталу 2022. године износила је 57,2%, уз повећање стопе незапослености за 0,5 п. п., која је у истом периоду износила 9,5%. Насупрот томе, у популацији жена дошло је до повећања стопе

запослености за 0,9 п. п., која је у четвртном кварталу 2022. године износила 43,5%, уз истовремено смањење стопе незапослености за 2,1 п. п., која је у истом периоду износила 8,8%.

Територијално посматрано, на међугодишњем нивоу раст запослености забележен је само у Београдском региону (12 600). Највећи пад запослености забележен је у Региону Војводине (28 100).

У четвртном кварталу 2022, у односу на четврти квартал 2021. године, број незапослених је смањен за 25 600 (8,1%) доминантно у старосној категорији становништва 15–44 године, где је број незапослених мањи за 40 700. У старосној кохорти 45 и више година број незапослених је већи за 15 000.

Стопа дугорочне незапослености такође бележи пад на међугодишњем нивоу. У четвртном кварталу 2022. године стопа дугорочне незапослености износила је 3,9%, што у односу на четврти квартал 2021. године представља смањење од 0,6 п. п.

У популацији младих, старости 15–24 године, број незапослених је смањен за 12 500, али је смањена и укупна популација младих (15–24), и то за скоро 9 000 на међугодишњем нивоу. Укупна запосленост младих повећана је за 2 200 (1,3%), при чему је број запослених жена већи за 11 200 (20%), док је број запослених мушкараца смањен за 9 000 (8,6%).

Стопа активности младих у четвртном кварталу 2022. износила је 31,6%, што је за 1,1 п. п. мање него у истом периоду прошле године. Стопа запослености износила је 23,9% и, у односу на четврти квартал 2021. године, већа је за 0,6 п. п. Стопа незапослености младих на међугодишњем нивоу смањена је за 4,4 п. п. и у четвртном кварталу 2022. године износила је 24,3%. У истом периоду, стопа незапослености младих у мушкој популацији повећана је за 0,8 п. п., док је у популацији жена смањење стопе незапослености износило 13,1 п. п. У четвртном кварталу 2022. године стопа незапослености мушкараца старосне доби 15–24 године износила је 27,7%, док је у популацији жена исте старосне доби била 18,8%. Овакав однос стопе незапослености између мушке и женске популације младих, где је стопа незапослености жена нижа од стопе незапослености мушкараца, представља изетак који се ретко јавља. Од 2010. године, од кад постоји упоредива серија података, свега неколико пута је забележена дискретно повољнија ситуација у женској популацији у односу на мушку, па је овако велика разлика (од 8,9 п. п.) између стопе незапослености младих мушкараца и жена у корист жена први пут забележена у четвртном кварталу 2022. године.

Тзв. NEET стопа, односно удео младих узраста 15–24 године који нити раде нити су у процесу образовања или обуке у укупној популацији младих износила је 11,9%, што у односу на четврти квартал 2021. године представља смањење од 3,7 п. п. Код популације узраста 15–29 година стопа NEET била је на нивоу од 15,2% и бележи међугодишњи пад од 2,2 п. п.

Процент младих лица старости између 18 и 24 године који су у најбољем случају завршили основну школу и нису наставили даље школовање (у последње четири седмице нису били на школовању или обуци) смањен је за -1,5 п. п. у односу на период пре годину дана, и у четвртном кварталу 2022. године износио је 3,9%.

Поређење са претходним кварталом

У четвртном кварталу 2022, у односу на трећи квартал 2022. године, запосленост је смањена за 53 400, уз истовремено дискретно повећање незапослености (за 2 200) и значајније повећање становништва ван радне снаге (за 34 100), што је довело до смањења стопе запослености за 0,8 п. п., незнатно повећање стопе незапослености за 0,2 п. п., као и повећања стопе становништва ван радне снаге за 0,7 п. п.

Посматрано према полу, у мушкој популацији запосленост је смањена за 36 300 уз истовремено повећање незапослености (за 17 000) и становништва ван радне снаге (за 10 600), док је у популацији жена смањена и запосленост (за 17 100) и незапосленост (за 14 800) на рачун раста становништва ван радне снаге (23 500) на међукварталном нивоу.

У оквиру укупног смањења запослености (53 400), неформална запосленост је смањена за 43 100, а формална за 10 300. Посматрано по секторима делатности, највећи пад неформалне запослености је забележен у сектору делатности Пољопривреда, лов и шумарство (за 27 900) и Грађевинарству (11 900).

Посматрано према главним групама занимања најизраженије смањење запослености је забележено у групи Једноставних занимања (за 29 600), док је највећи раст забележен у групи занимања Стручњаци и уметници (6 000).

Смањење запослености најизраженије је у Региону Војводине, где је у четвртном кварталу 2022. године, у односу на трећи квартал 2022. године, број запослених смањен за 24 900, уз истовремено највеће повећање незапослености (4 700) и становништва ван радне снаге (16 300). Регион Шумадије и Западне Србије бележи најмањи пад запослености (за 1 900).

Код младих узраста 15–24 године дошло је до смањења броја запослених (за 10 600) и незапослених (за 6 800) и њиховог преливања у контингент становништва ван радне снаге који је у четвртном кварталу у односу на трећи квартал 2022. већи за 15 200. Услед таквог тренда, стопа запослености младих смањена је за 1,5 п.

п., стопа незапослености за 1,1 п. п., и износиле су 23,9% и 24,3% респективно, у четвртном кварталу 2022. године. Стопа младог становништва ван радне снаге повећана је за 2,4 п. п. у односу на претходни квартал и износила је 68,4% у четвртном кварталу.

Тзв. NEET стопа, односно удео младих узраста 15–24 године који нити раде нити су у процесу образовања или обуке у укупној популацији младих, у четвртном кварталу у односу на трећи квартал 2022. године, смањена је за 1,7 п. п. и износила је 11,9%. Код популације узраста 15–29 година, стопа NEET бележи међуквартални пад од 0,4 п. п. и у четвртном кварталу 2022. године имала је вредност од 15,2%.

Основни индикатори, IV квартал 2022. године

Стопа активности становништва старог 15 и више година у IV кварталу 2022. године износила је 55,1%, при чему је стопа активности мушкараца 63,2%, а жена 47,6%. У Региону Београда забележена је највећа стопа активности у овом периоду (58,8%), иза којег следи Регион Шумадије и Западне Србије, у којем ова стопа бележи вредност од 55,6%. У Региону Војводине стопа активности износила је 54,6%, док је ова стопа имала најнижу вредност у Региону Јужне и Источне Србије (50,8%).

Стопа запослености становништва старости 15 и више година износила је 50,1%, и то мушког становништва 57,2%, а женског 43,5%. Београдски регион бележи највећу стопу запослености (54,3%), а иза њега следе Регион Шумадије и Западне Србије (50,2%) и Регион Војводине (50,1%). Стопа запослености је имала најнижу вредност у Региону Јужне и Источне Србије (44,9%).

Стопа неформалне запослености у наведеном кварталу на нивоу свих делатности износила је 12,8%. Стопа неформалне запослености у делатности пољопривреде износила је 50,1%, док је у делатностима ван пољопривреде ова стопа имала вредност од 6,5%.

Стопа незапослености становништва старости 15 и више година износила је 9,2%, и то 9,5% за мушкарце и 8,8% за жене. Гледано на нивоу региона, ова стопа имала је најмању вредност у Београдском региону (7,7%), затим следи Регион Војводине (8,1%) и Регион Шумадије и Западне Србије (9,8%). Најлошију ситуацију на тржишту рада бележи Регион Јужне и Источне Србије, што показује стопа незапослености која је имала највећу вредност у овом региону (11,6%).

Табела 1. Основни показатељи кретања на тржишту рада, IV квартал 2022.

	IV квартал 2022	Промене у односу на претходни квартал		Промене у односу на исти квартал претходне године	
	(у хиљ.)	(у хиљ.)	%	(у хиљ.)	%
Популација старости 15+	5769,8	-17,1	-0,3	-68,5	-1,2
Активно становништво	3179,8	-51,2	-1,6	-54,3	-1,7
Запослени	2888,7	-53,4	-1,8	-28,7	-1,0
Формално запослени	2519,2	-10,3	-0,4	0,4	0,0
Неформално запослени	369,5	-43,1	-10,4	-29,1	-7,3
Незапослени	291,1	2,2	0,8	-25,6	-8,1
Становништво ван радне снаге	2590,0	34,1	1,3	-14,2	-0,5
	%		(п. п.)		
Стопа активности	55,1		-0,7		-0,3
Стопа запослености	50,1		-0,8		0,1
Стопа неформалне запослености	12,8		-1,2		-0,9
Стопа незапослености	9,2		0,2		-0,6
Стопа становништва ван радне снаге	44,9		0,7		0,3

Анкета је у четвртном кварталу 2022. године спроведена на узорку од 14 767 домаћинстава, од чега је анкетирано 10 649 домаћинстава, односно 23 414 лица старости 15 и више година.

Детаљнији подаци могу се наћи у табелама које су део саопштења из Анкете о радној снази за IV квартал 2022. (PC10), на адреси: <http://publikacije.stat.gov.rs/G2023/Xls/G20231047.xlsx>.

Због промене методологије Анкете о радној снази од 2021. године, подаци из овог саопштења нису упоредиви са подацима објављеним у истоименим саопштењима пре 2021. године. Како би се обезбедила упоредивост основних показатеља за период пре 2021, извршена је ревизија најважнијих индикатора. Ревидирани подаци су доступни у бази података на веб-сајту РЗС-а.

Методолошка објашњења

Анкета о радној снази представља најобухватнији и једини међународно упоредиви инструмент за праћење кретања на тржишту рада, којим се региструју демографске и социоекономске карактеристике становништва старијег од 15 година.

Главни циљ Анкете је оцењивање обима радне снаге, тј. запосленог и незапосленог становништва, при чему се под запосленошћу подразумева рад и у формалном и у неформалном сектору.

Поред тога, ово истраживање бави се карактеристикама запослености (професионалним статусом запослених лица, њиховом делатношћу, занимањем, правима која остварују на послу) и незапослености (стеченим образовањем, дужином тражења посла, претходним радним искуством), као и карактеристикама лица ван радне снаге – образовањем, старошћу, извором прихода, разлозима неукључивања на тржиште рада, као и спремношћу да се укључе и учествују у њему.

Лица (старости 15–89 година) која су најмање један сат у посматраној седмици обављала неки плаћени посао (у новцу или натура), као и лица која су имала запослење, али која су у тој седмици била привремено одсутна са посла, сматрају се **запосленим лицима**.

Стопа запослености представља удео запослених у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Неформалном запосленошћу сматра се рад у нерегистрованим пословним субјектима, рад у регистрованим пословним субјектима без уговора о раду, као и рад неплаћених породичних радника.

Стопа неформалне запослености представља удео неформално запослених у укупној запослености.

Незапослена лица су она лица (старости 15–74 године) која нису обављала ниједан плаћени посао у посматраној седмици, активно су тражила посао током претходне четири седмице закључно са посматраном седмицом и у могућности су да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа незапослености представља удео незапослених у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа дугорочне незапослености представља удео лица незапослених дуже од годину дана у радној снази (запослени и незапослени).

Стопа НЕЕТ подразумева учешће лица старости 15–24 године (или 15–29 година) која нису запослена, нису на школовању, нити су на обуци, у укупној популацији тог узраста.

Активно становништво (радну снагу) чине сва запослена и незапослена лица.

Стопа активности (учешћа радне снаге) представља удео активног становништва у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Становништво ван радне снаге чине сва лица у посматраној популацији (старости 15 и више година) која нису сврстана у запослено или незапослено становништво. У становништво ван радне снаге спадају студенти, пензионери, лица која обављају кућне послове, као и остала лица која у посматраној седмици нису обављала ниједан плаћени посао, нису активно тражила посао или нису била у могућности да почну да раде у року од две седмице након истека посматране седмице.

Стопа становништва ван радне снаге представља удео становништва ван радне снаге у укупној посматраној популацији (становништву старом 15 и више година).

Више информација о методологији Анкете доступно је на адреси:

https://data.stat.gov.rs/Metadata/24_Zarade/Html/240003_ESMS_G0_2021_1.html

Републички завод за статистику од 1999. године не располаже подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Контакт: ars@stat.gov.rs, тел.: 011 2412-922, локал 372

Издаје и штампа: Републички завод за статистику, 11 050 Београд, Милана Ракића 5

Телефон: 011 2412-922 (централа) • Телефакс: 011 2411-260 • stat.gov.rs

Одговара: др Миладин Ковачевић, директор

Тираж: 20 • Периодика излажења: квартална